

27.05.2020

Dnro Palkeet_D/724/00.00.01.00/2018

Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen lausunto hallintovaliokuntaan 27.5 asiassa HE 20/2020 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Valtiokonttorista annetun lain ja Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Esityksen keskeisestä sisällöstä ja tavoitteesta

Lausuntopyyntöönne luonnoksesta hallituksen esitykseksi Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta annettavaksi laiksi Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus (Palkeet) toteaa seuraavan.

Esityksen mukaan Palkeet tuottaisi talous- ja henkilöstöhallinnon analysointi- ja raportointipalveluja virastoasiakkailleen ja se saisi tehtävän hoitamisen edellyttämät välttämättömät tiedot maksutta ja salassapitosäännösten estämättä.

Uusi analysointi- ja raportointipalvelutehtävä tukee valtionhallinnon tietojohtamisen edistämistä, jossa tavoitteena on parantaa toiminnan tuottavuutta, laatua ja vaikuttavuutta.

Tällä hetkellä tietoa käytetään virastoissa ja laitoksissa pääasiassa tietyn toimialan, kuten talous- ja henkilöstöhallinnon, tehtävien hoitamiseksi. Kuitenkin lisäarvoa syntyisi eri toimialojen tiedon yhdistelyn avulla.

Analysointi- ja raportointipalvelutehtävän arvo syntyy tiedon käyttömahdollisuudesta ja tiedon yhdistelyn avulla. Tämän johdosta Palkeille ja Valtiokonttorille on tarpeen yhteisten palvelutuottajien rekistereissä olevan tiedon käytön mahdollistaminen lisäarvon synnyttämiseksi.

Keskeisiä analyysitoiminnan kohdealueita ovat mm. taloushallinto ja henkilöstöhallinto yhdistettynä muuhun virastojen ja valtionhallinnon substanssietoon.

Analysointi- ja raportointipalvelutehtävän toteuttamisessa Palkeilla ja Valtiokonttorilla on yhteinen, toisiaan täydentävä rooli. Palkeet tuottaa talous- ja henkilöstöhallinnon analysointi- ja raportointipalveluita virastoasiakkaille. Valtiokonttorin roolina on tuottaa valtionhallinnon analysointi- ja raportointipalveluita valtioneuvoston valmistelun ja päätöksenteon tueksi.

Käytettävät tiedot, tietojen käsittely ja tietosuojat

Ehdotettavan analysointi- ja raportointipalvelutehtävän tavoitteena on saada käyttöön yhteisten palvelutuottajien rekistereissä olevia virastojen ja laitosten toiminnan ja talouden tietoja. Tietoja hyödynnetään valtionhallinnon toiminnan kehittämisessä, ohjauksessa ja johtamisessa. Tämä tavoite vahvistaa tiedon järjestelmällistä hyödyntämistä tiedolla johtamisessa ja tietoperusteista päätöksentekoa valtionhallinnossa toiminnan laadun kehittämiseksi ja tuottavuuden parantamiseksi.

27.05.2020

Dnro Palkeet_D/724/00.00.01.00/2018

Valtion yhteisiä palveluja tuottavat Valtiokonttori (rahoitus ja taloushallinto), Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus (talous- ja henkilöstöhallinto), Hansel Oy (hankinnat), Haus kehittämiskeskus Oy (koulutus), Senaatti-kiinteistöt (toimitilat), Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus (tietohallinto) sekä Digi- ja väestötietovirasto (hanketiedot).

Esityksessä on kuvattu henkilötietojen käsittelyn oikeudellinen peruste. Käsittely perustuisi lakiehdotuksen mukaisesti lakisääteiseen velvoitteeseen. Lakiehdotuksen mukaan suunnitellulla toiminnalla tavoitellaan myös yleistä etua. Lakiehdotuksessa on kuvattu siten lainmukaisuuden peruste, käsiteltävät tiedot ja tietojen luovutukset, käyttötarkoitussidonnaisuus, säilytysajat, käsittelytoimet ja -menettelyt on niin ikään kuvattu. Lisäksi ehdotuksessa perustellaan tietojen käsittelyn tarve ja oikeasuhteisuus tavoitteisiin nähden.

Erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen käsittely on kuvattu siltä osin kuin mitä niitä suunnitellussa palvelussa käsitellään, lisäksi käsittelyn oikeasuhteisuutta tavoitteisiin nähden on punnittu ja käsittely minimoitu.

Lakiehdotuksessa kuvataan miten asianmukaiset ja erityiset toimenpiteet toteutetaan rekisteröidyn oikeuksien suojaamiseksi rakennettavaan palveluun jo suunnitteluvaiheessa ja miten varmistetaan tietojen käsittelijöiden toiminta, parannetaan henkilöstön osaamista, nimetään tietosuojavastaava ja estetään tarpeeton pääsy henkilötietoihin. Lisäksi suojaustoimenpiteinä kuvataan salaaminen ja pseudonymisointi, palveluiden jatkuva asianmukaisuus ja toimintavarmuus, teknisten ja organisatoristen toimenpiteiden säännöllinen varmistaminen sekä tietosuojavaikutustenarviointi.

Esityksessä on kuvattu tietojen luovuttamisen ja käsittelyn prosessi. Tietojen luovuttaminen analysointi- ja raportointipalvelun toteuttamiseksi tehdään yhteistyössä Virastojen, Valtiokonttorin, Palkeiden ja muiden yhteisten palvelutuottajien kanssa. Erityisesti turvallisuussektorin tietojen luovutus vaatii erityistä huomiota ja läpikäyntiä yhdessä viraston kanssa.

Valtiokonttorilla ja Palkeilla ei ole suoraa pääsyä rekistereissä olevaan tietoon. Vaan oikeus saada tietoja analysointi- ja raportointipalvelutehtävän toteuttamiseksi.

Rekisterinpitoon liittyvät vastuut on esityksessä määritelty ja kuvattu sekä Analysointi- ja raportointipalvelujen että keskitettyjen talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävien ja palvelujen hoitamisessa käsiteltävien valtion talous- ja henkilöstöhallinnon tietojen osalta.

Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus toimisi talous- ja henkilöstöhallinnon analysointi- ja raportointipalvelujen tietojen rekisterinpitäjänä.

Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon nykyisten tehtävien ja palvelujen tuottamisessa tarvittavien tietojen osalta Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus olisi esityksen mukaan

27.05.2020

Dnro Palkeet_D/724/00.00.01.00/2018

yhteisrekisterinpitäjä eräiden asiakkaidensa kanssa.
Yhteisrekisterinpitäjyydestä säätäminen selkeyttää nykytilaa.

Esityksen mukaan suunniteltu toiminta on välttämätöntä ja oikeasuhteista varmistamaan, että valtionhallinto toimii tehokkaasti tietoperusteisen päätöksenteon ja johtamisen avulla. Toiminnan yleisen edun mukaisuus varmistetaan, huolehtimalla julkisen talouden ja julkisten varojen tehokkaasta käytöstä ja toimivasta valtionhallinnosta.

Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen tavoitteena on edistää valtion tietojohdantamista ja tähän liittyen Palkeet näkee tärkeäksi kehittää tiedonhallintaa ja analysointi- ja raportointipalveluita virastojen ja valtionhallinnon hyödyksi. Tämän johdosta Palkeet näkee tarpeelliseksi uuden analysointi- ja raportointipalvelutehtävän sekä sen toteuttamiseen liittyvän tiedonsaantioikeuden, kuten lakiesityksessä on esitetty.

Palkeet pitää lakiesityksiä Valtiokonttorista ja Palkeista perusteltuina.

Joensuussa 26.5.2020

Heikki Asikainen

Kehityspäällikkö

Sami Nikula

Johtava asiantuntija